

Alþingi
Umhverfis og samgöngunefnd
sent rafrænt á nefndasvid@altingi.is

Ísafirði 19. mars 2020

*Umsögn; tillaga til þingsályktunar um þjóðaratkvæðagreiðslu um framtíð
Reykjavíkurlugvallar 311. mál.*

Fjórðungssamband Vestfirðinga gerir eindregna kröfu um að staðsetning Reykjavíkurlugvelli verði óbreytt.

Reykjavíkurlugvöllur er miðstöð innanlands- og sjúkraflugs og sinnir þannig brýnum öryggishagsmunum almennings. Stefna stjórnvalda er að beina sérhæfðri þjónustu í þeim efnum í nágrenni flugvallarins. Eina hátækni sjúkrahús landsins rís því nú við Hringbraut í Reykjavík og sú staðsetning er ákveðin vegna nálægðar við flugvöllinn. Hér er um að ræða að mannlíf séu í húfi og því er mjög mikilvægt að horft sé til sjúkraflugs þegar ákvarðanir af þessu tagi eru teknar.

Opinber þjónusta er í auknum mæli að færast til höfuðborgarinnar og er mikilvægi góðra og hraðra samganga til Reykjavíkur í raun að aukast. Langflestar höfuðstöðvar opinberra stofnanna eru staðsettar á höfuðborgarsvæðinu og þurfa íbúar, fyrirtæki og sveitarfélög á landsbyggðinni að hafa gott aðgengi að þeim sem og annarri þjónustu einkaaðila sem í mörgum tilfellum er eingöngu að finna á höfuðborgarsvæðinu.

Aðgengi allra landsmanna að þjónustu, hvort sem hún er opinber eða frá einkaaðilum, þarf að vera í samræmi við þarfir nútíma samfélaga. Ítreka verður mikilvægi almenningsamganga í þeim efnum og innanlandsflugs.

Stuðningur FV er í samræmi við ályktanir sem gerðar hafa verið á undanförunum árum á Fjórðungsþingum, um flugsamgöngur og almenningsamgöngur, nú síðast 4. Haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga (sjá viðauka).

f.h. Fjórðungssambands Vestfirðinga

Aðalsteinn Óskarson, sviðsstjóri Vestfjarðastofu

Viðauki.

Ályktanir 4. Haustþings Fjórðungssambands Vestfirðinga haldið á Hólmavík 25. og 26. október 2020.

Ályktun um sjúkraflug

4. haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga haldið á Hólmavík 2019 skorar á stjórnvöld að grípa tafarlaust til aðgerða vegna sjúkraflugs á Vestfjörðum. Eins og staðan er í dag er aðeins ein sjúkravél sem sinnir öllu landinu og hefur Ríkisendurskoðun ítrekað bent á að viðbragðstími hennar hefur lengst fyrir Vestfirði á sl. árum. Á sama tíma hefur ríkisvaldið dregið úr sérhæfðri heilbrigðisþjónustu á landsbygginni og þá hefur fjöldi sjúkrafluga aukist frá Vestfjörðum um 90% á sl. 5 árum. Sérhæfð bráðapjónusta er fyrst og fremst veitt í Reykjavík og í slíkum tilfellum skiptir hver mínúta við sjúkraflutninga lífsspursmáli.

Ljóst er að núverandi fyrirkomulag sjúkraflugs er ekki nóg til að tryggja öryggi fólks á Vestfjörðum. Þurfa stjórnvöld að tryggja aðkomu Landhelgisgæslunnar að almennu sjúkraflugi og staðsetja sérútbúnað sjúkrahýsna á landsbyggðinni, þar á meðal á Vestfjörðum. Svona stórt öryggismál á að vera sjálfsögð krafa íbúa og gesta á Vestfjörðum.

Ályktun um samgöngumál

4. haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga haldið á Hólmavík 2019 tekur undir meginmarkmið í drögum að Samgönguáætlun 2020-2034 og tengingu þeirra við sveitarstjórnarmál. Til að ná fram meginmarkmiðum fyrir vestfirsk samfélög þarf hinsvegar aukið fjármagn til samgönguáætlunar.

Vegaáætlun. Dýrafjarðargöng. Verkefninu líkur á árinu 2020 og þar með er stærstu hindrun rutt úr vegi að koma á viðunandi heilsárssamgöngum á milli sunnan og norðanverðra Vestfjarða. Áhrif þessa á atvinnulíf og samfélög verða víðtæk sérstaklega á nýjar atvinnugreinar s.s. laxeldi og fyrir ferðaþjónustuna með verkefninu Hringvegi 2. Dynjandisheiði - Nýframkvæmd. Mikilvægt að aukið er við fjármagn til að ljúka megi verkefninu á fyrsta áætlunartímabilinu 2020-2024, en gerð er krafa um að stytta verktíma í stað þess að dreifa honum á fimm ár. Bíldudalsvegur - Nýframkvæmd. Mikilvægt að nú er lagt til að aukið verði við fjármagn til þess að vinna verkefnið á öðru framkvæmdatímabili, 2025 til 2029. Tímarammi verkefnisins er hinsvegar ekki í takt við uppbyggingu samfélaga og atvinnulífs á sunnanverðum Vestfjörðum. Verkefnið þarf því að komast inn á fyrsta tímabil samgönguáætlunar og nýta hagræði skipta vinnu eftir árstíðum á móti nýframkvæmdum á Dynjandaheiði Innstrandavegur – Nýframkvæmd. Mikilvægt er að vegkaflinn er nú kominn á samgönguáætlun að nýju, enda er hann hluti af vegi fyrir þjónustusókn íbúa Strandabyggðar. Sú ákvörðun um að taka veginn af samgönguáætlun var í raun forkastanlegt og það er því réttmæt krafa að framkvæmdin verði sett á fyrsta tímabil samgönguáætlunar. Samtímis þarf að tryggja að fjármagn verði sett á annað tímabil samgönguáætlunar og vegurinn verði lagður bundnu slitlagi í lok þess tímabils m.a. sem hluta af verkefninu Hringvegi 2. Veiðileysuháls. Tillaga um að færa verkefnið af fyrsta tímabil á annað tímabil er fullkomlega forkastanleg. Samkvæmt Samgönguáætlun 2019-2023 átti að vinna verkefnið á árinu 2022, þeirri tillögu

var harðlega mótmælt m.t.t. stöðu samfélagsins í Árneshreppi og markmiðum verkefnisins Áfram Árneshreppur. Með nýrri tillögu eru stjórnvöld í raun að senda þau skilaboð að leggja beri niður samfélagið í Árneshreppi. Jarðgangaáætlun. Það mikilvægt að sérstök jarðgangaáætlun er nú sett fram sem hluti af Samgönguáætlun og jarðgangaverkefni verði eftirleiðis samfelld á öllu áætlunartímabilinu. Í jarðgangaáætlun þarf að setja inn eftirfarandi framkvæmdir: • Jarðgöng milli búsetusvæða innan Vesturbyggðar • Breikka Vestfjarðagöng • Súðavíkurgöng • Göng undir Klettsháls

Það eru hinsvegar vonbrigði hve lítið rými jarðgangaáætlun fær í heildarskjalinu og er í raun upptalning á jarðgangakostum sem komið hafa inn í umræðuna með mismunandi hætti en ekki eftir heildstætt mat. Í annan stað að jarðgangagerð á áætlunartímabilinu verða í samfelldri framkvæmd, jarðgöng á Mið - Austurlandi.

Meginmarkmið áætlana í samgöngu- og sveitarstjórnarmálum eru að: • Þjónusta samgöngu- og fjarskiptakerfa mæti þörfum samfélagsins. • Sjálfbærar byggðir og sveitarfélög verði um land allt.

Hér um að ræða óviðandi stöðu því samgöngukerfi á Vestfjörðum þurfa að mæta fyrirsjáanlegum vexti í atvinnulífi s.s. fiskeldi og ferðaþjónustu auk fjölgunar íbúa. Fjallvegir sem tenging á milli byggðarlaga innan atvinnusvæða eru í þeim efnunum, fortíðarlausn. Skorað er því á stjórnvöld að vinna að heildstæðri jarðgangaáætlun til næstu 45 ára og leggja fram í þingsályktun sem viðauka við Samgönguáætlun, eigi síðar en á haustþingi 2020. Þar verði jarðgangaframkvæmdum forgangsraðað og fjármögnunarleiðir útlistaðar.

Hafnarmál. Vaxandi umsvif í höfnum á Vestfjörðum vegna fiskeldis, sjávarútvegs, móttaka skemmtiferðaskipa og nýting kalkþörungs, kalla á aukið fjármagn og flýtingu framkvæmda. Hraður vöxtur sem kallar á mikla uppbyggingu á skömmum tíma er hafnarsjóðum ofviða og þar þarf að grípa til aðgerða. Dæmi hér um, er staða mála Bíldudalshafnar vegna uppbyggingu laxeldis og vinnslu kalkþörungs. Við hafnaframkvæmdir verði tekið mið af áætlun stjórnvalda um orkuskipti.

Flugmál. Mótmælt er að ekki er gerð nein tillaga um að bregðast við ófremdarástand varðandi viðhald áætlunarflugvalla á Vestfjörðum. Ítrekuð er krafa vestfirskra sveitarfélaga um hækkun á framlögum til innanlandsflugs. Þess er krafist að auknu fjármagni verði veitt til viðhalds og endurbóta á flugvöllunum á Gjögri, Bíldudal og Ísafirði. Þá minnir Fjórðungsþing á mikilvægi Reykjavíkurflugvallar fyrir samgöngur á milli landsbyggðar og höfuðborgar. Áætlunarflug á milli Reykjavíkur og Ísafjarðar, Bíldudals og Gjögurs eru mikilvægustu almenningssamgöngur Vestfirðinga og lífæð byggðanna stóran hluta ársins. Mikilvægt er að áætlunarflug sé raunverulegur valkostur fyrir ferðir íbúa og mikilvægt að lagt er til í Samgönguáætlun að niðurgreiða flugfargjöld. Auk þess þarf að auka fjármagn til niðurgreiðslu áætlunarflugs. Þá er gerð

sú krafa að flogið verði til Bíldudals daglega og að minnsta kosti einu sinni í viku verði flogið tvisvar á dag enda hafi nýting á Bíldudalsflugvelli aukist mikið á síðustu árum.

Almenningssamgöngur Lýst er áhyggjum af innleiðing heildarstefnu í almenningssamgöngum utan höfuðborgarsvæðis. Stjórnvöld hafa sett fram áhugaverða stefnu um eflingu almenningssamganga innan atvinnusvæða og þjónustusókn á milli landshluta en framlög til málaflokksins samkvæmt fjárlögum og fjármálaáætlun verða lækkuð á næstu árum og því erfitt að sjá hvernig almenningssamgöngur utan höfuðborgarsvæðisins geti gengið. Þess er krafist að framlög til reksturs almenningssamgangna á vegum Fjórðungssambands Vestfirðinga verði hækkuð verulega til að tryggja, í samvinnu við sveitarfélög, að almenningssamgöngur innan vinnusóknarsvæða verði með nægri tíðni ferða til að nýtast sem raunhæfur valkostur fyrir íbúa og gesti.

Vegaþjónusta. Lýst er áhyggjum að framlög til vegaðjónustu eru ekki að mæta aukinni umferð og ekki er mætt uppsöfnuðum halla á vetraþjónustu í frumvarp til fjárlaga 2020. Augljóst er að ekki er hægt að reka málaflokkinn með þessum hætti og mæta ekki vaxandi þörf í takt við aukna eftirspurn. Hækka þarf framlag til að auka vetraþjónustu milli þéttbýliskjarna Vestfjarða og innan vinnusóknarsvæða.

Gjaldtaka. Mótmælt er hugmyndum um gjaldtöku í jarðgöngum. Jarðgöng á Íslandi, að undantekningu Hvalfjarðargöng, hafa verið sett í framkvæmd til að leysa af hættulega fjallvegi og hlíðar. Þannig hefur verið komið á jafnræði íbúa landsins með því að byggja upp öruggar heilsárssamgöngur milli sveitarfélaga og milli byggðarlaga innan sveitarfélaga og síðan tengingu við aðra hluta landsins. Eigi yfir höfuð að ræða gjaldtöku, þá má á sama hátt horfa á gjaldtöku á mislæg gatnamót, umferðarbrýr, umferðastokka og brýr yfir ár og fljót sem ígildi „ganga“ til að koma umferð í gegnum. 4. Haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga getur eingöngu fallist á gjaldtöku í jarðgöng ef tryggt er að önnur heilsársleið sé fær.

Hringvegur 2. Nýr hringvegur fyrir Ísland og ferðaþjónustu á Íslandi, Hringvegur 2 eða Vestfjarðahringur, alls 1000 km sem liggur um Dali, Vestfirði og Hrútafjörð, með mikla fjölbreytni náttúru, menningar og afþreyingar.